

Ангел Заберски-син (1969)

Снимка: Аладжов

Творчеството на Ангел Заберски-син е изключително разнообразно. В много от творбите си той използва богатството на звучността на биг бенда и симфоничния оркестър¹⁴⁹ (*Концерт за тенор саксофон и симфоничен оркестър* (1996) и *Рансодична фантазия* (2001), албумът *Definitely Mr. Zaverski*¹⁵⁰ (2008), до най-новите произведения). За съчетаването на апарата на двата състава Заберски споделя: „една мелодия, която трябва да звучи мащабно от два симфонични оркестъра – единият е симфоничният, а другият е биг бендът. Както аз обичам да казвам: биг бендът е симфоничният оркестър на джаз музиката. Това ми е голяма любов, да пиша по този начин, жалко че няма много примери у нас, в България (...) Висш пилотаж е един композитор, аранжор да може да борави с тези изразни средства, с тази богата палитра от звуци. Из основи да познава хармонията, джаза, инструментите и т.н.“ [Костадинова, 2022a].

¹⁴⁹ От 1996 до 2000 г. работи като аранжор на Биг бенда на БНР, а днес много от неговите аранжimenti звучат в изпълнение на различни биг бендове и оркестри. Освен творческа дейност, Ангел Заберски-син развива и педагогическа – преподава джаз пиано и импровизация в НБУ.

¹⁵⁰ Албумът включва пиесите: *Opening*; *Claire de Lune*; *Little Story*; *Quiet Sea*; *Ballad*; *For Instance*; *The Very Waltzy Waltz*; *EveryTime*.

Албумът *Definitely Mr. Zaberski* е мащабен проект – осем симфоджаз скици, в които се комбинира струнен оркестър с брас квинтет, джаз трио и соло тромпет. Слушайки композициите, бих могла да отбележа, че те съчетават изразни средства от музикалния език на джаза – най-силно изразени в ритмично отношение (характерен бийт и акценти, в някои пиеси и с латино влияние), импровизации в клавирната партия и солото на тромпета, със симфоничност и традиционни за т.нар. класика жанрове и музикални форми. В пиесата *Every time* се редуват разнообразни епизоди. Въведението представлява канон между виолончели и виоли, след него се явява импровизационно соло на пианото, а ритъмът се изменя и се усеща латино влияние. Музикалната форма е сюитна. Характеризира се с типични за джаза ритмични фигури, синкопи, триоли, отворени импровизации.

В по-камерен мащаб е реализиран албумът *Reflections/Отражения*¹⁵¹ (2013). Пиесите са за формация трио – пиано, контрабас и барабани (с Борис Таслев – бас и Стоян Янкулов – барабани). Ангел Заберски определя себе си като „консервативен по отношение на смесването на жанрове“ [Костадинова, 2022а]. Но в няколко творби има влияние и от българския фолклор – например в *Сладка чубрица* и *Спомени от Странджа*. Музикантът споделя: „Там съм се опитал, понеже ми е дошла и ми е хрумнала такава идея с леко фолклорен оттенък, да я направя. Но това, че има импровизации, е вече в сферата на джаз музиката“ [Костадинова, 2022а]. За *Спомени от Странджа* споделя още: „Позволих си след това да го направя и за биг бенд, за симфоничен състав като аранжимент“ [Костадинова, 2022а].

Важно е да се отбележи, че през последните години Ангел Заберски-син е организатор на редица мащабни концерти, съвместяващи джазови интерпретации на класически произведения. Такива са проектите „Jazz Surprise“ (2004), в които участват Живко Петров и Ангел Заберски; „Джазът среща класиката“ – концерт за 4 рояла, проект с Живко Петров, Иван Янъков и Георги Черкин; „Symphony Jazz“, който смесва симфоничен оркестър, фолклор, бийтбокс и джаз импровизации. В проекта „Джазът среща класиката“ (2015, 2017, 2021) четиримата пианисти интерпретират известни произведения от периода барок, класика, романтизъм и ХХ век.

¹⁵¹ Пиесите в албума са: *Pastel Colors*, *Fairytale of Infinity*, *Hip-Hop-Rap*, *Memories of Strandja*, *Dance With The Dreams*, *The Clock that Narrated*, *Samba-Bomba*, *Besame Mucho*, *Sweet Savory*.

Творческата линия на интерпретации и джазови импровизации върху класически пиеси е развита от Ангел Заберски-син в няколко поредни едноименни албума – *Like Jazz* (2015), *Like Jazz 2* (2019) и *Like Jazz 3* (2021). Триото е в състав Ангел Заберски-син, Борис Таслев – бас, Стоян Янкулов – ударни. Претворяват известни пиеси и оперни арии в джаз вариант (композиции на Чайковски, Шуман, Пучини). Резултатът е романтично, дори импресионистично звучене. В *Like Jazz 2* интерпретациите и импровизациите са върху творби от различни стилкови епохи – от Шопен, Лист, Пучини, Брамс, Рахманинов, Бах, Бетовен. *Like Jazz 3* е насочен към епохата на Романтизма (представен е като „Романтични пиеси“). Включва интерпретации на *Адажио* на Томазо Албиниони, *Хофманови разкази* от Офенбах, *Танц със саби* на Хачатурян, *Сватбен марш* на Менделсон; Равел – *Болеро*, *Ноктюрно* и *Валс* на Шопен, *Хуморески* на Дворжак, арията от операта *Кармен* на Бизе.